Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 september 2015

Uw Kamer heeft mij tijdens de procedurevergadering van 24 september jl. gevraagd om te reageren op het artikel van Vrij Nederland met de titel «Undercover in de junkenfabriek». Dat wil ik met deze brief graag doen.

In het artikel beschrijft onderzoeksjournaliste mw. Braam haar ervaringen met de zorgverlening binnen een afdeling van Mentrum, een kliniek voor mensen die een ernstige psychiatrische aandoening hebben en/of verslaving. Mw. Braam heeft, in haar eigen woorden «undercover», als bezoeker van de instelling gesproken met cliënten en personeel. Zij trekt de conclusie dat de hulp is afgebroken, perspectieven ontbreken en de psychiatrische zorg alleen op papier nog wat voorstelt. Zij schrijft dit toe aan bezuinigingen in de ggz.

Ik kan me goed voorstellen dat wanneer een familielid, vriend of bekende is opgenomen in een ggz instelling, de betrokkenen om diegene heen de best mogelijk zorg willen en zich daarvoor inzetten. En als ze het gevoel hebben dat dat niet het geval is, ze dat aan de orde willen stellen. Dat begrijp ik en ik vind het goed als mensen dat doen. Vanzelfsprekend moeten misstanden in de zorg kenbaar worden gemaakt en worden aangepakt. Dat helpt alle betrokkenen in de sector om de kwaliteit van de zorg te verbeteren. Het Landelijk Meldpunt Zorg en de IGZ zijn de aangewezen instanties om misstanden te melden als patiënten of hun omgeving zich bij de instelling onverhoopt niet meer gehoord voelen.

In het artikel wordt als oorzaak van de genoemde misstanden bezuinigingen in de ggz genoemd. Er is in de ggz echter ruimte voor groei van de uitgaven, ik bezuinig dus niet in de ggz. Met andere woorden: ieder jaar wordt er meer aan de ggz uitgegeven dan het jaar ervoor. Ik vind het wel van belang dat de groei beheersbaar is. Dat moet ervoor zorgen dat de zorg ook op de langere termijn voor iedereen die dat nodig heeft toegankelijk is en blijft. Tegelijkertijd spelen er veel veranderingen in de ggz. De meest in het oog springende verandering is de beweging die een aantal jaar geleden in gang is gezet om mensen in plaats van hen langdurig op te nemen, hen waar mogelijk en verantwoord in hun eigen omgeving te behandelen. Deze omslag is ingezet vanuit de breed gedeelde overtuiging dat hierdoor de kwaliteit van de zorg stijgt, omdat er meer zorg op maat kan worden geboden. Dat bevordert het herstel en zelfredzaamheid van mensen. Door in de eigen sociale omgeving te kunnen blijven in plaats van lang in een instelling te worden opgenomen, kunnen mensen meer kwaliteit van leven behouden. Bij de verplaatsing van de zorg in een instelling naar zorg thuis en in de buurt, hoort het afbouwen van de beddencapaciteit, ingegeven door het vergroten van de kwaliteit van de zorg. Er worden daardoor minder mensen in klinieken opgenomen. Door waar dat kan buiten de instelling te behandelen, hebben de mensen die wel in een instelling worden behandeld gemiddeld een zwaardere problematiek dan voorheen. Dit maakt het werk in de instelling complexer en zwaarder dan voorheen. Het is van belang dat zorgaanbieders de zorg die zij bieden en zorgverzekeraars de zorg die zij inkopen inrichten op deze ontwikkelingen.

Ik realiseer mij dat de vele veranderingen die plaatsvinden in de GGZ veel vragen van alle betrokken hulpverleners om deze kwetsbare patiënten in een sluitende keten van zorg te behandelen. Dat is een belangrijke en zware verantwoordelijkheid die bij de zorgaanbieders ligt. En ook

zorgverzekeraars zullen zich rekenschap moeten geven van hun zorgplicht richting hun verzekerden door voldoende zorg in te kopen zodat hun verzekerden passende zorg tijdig kunnen verkrijgen.

Ik kan de individuele casus uit het artikel niet beoordelen. Ik heb contact gezocht met de raad van bestuur van Arkin. Zij geeft aan dat zij de geschetste problemen destijds gelijk heeft aangepakt en een herstelplan heeft opgesteld en uitgevoerd in samenspraak met de cliëntenraad. Ik heb van de raad van bestuur begrepen dat zij mede naar aanleiding van deze casus extra scherp in het vizier houdt dat de kwaliteit van de zorg structureel kan worden gewaarborgd. De raad van bestuur geeft aan haar verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de zorg te hebben genomen en te willen nemen. Verder heb ik contact gehad met de IGZ. De IGZ heeft aangegeven dit signaal op te pakken en op korte termijn in gesprek te gaan met de raad van bestuur van Arkin om zich op de hoogte te stellen van de wijze waarop de raad van bestuur in deze heeft gehandeld en te beoordelen of de door de raad van bestuur aangegeven verbeteringen structureel zijn geborgd.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E.I. Schippers